

УДК 364-053.6(410+477):316.42

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7\(37\)-1356-1366](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7(37)-1356-1366)

Куниця Тетяна Юріївна кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, тел. (044) 455-53-38, <https://orcid.org/0000-0002-4084-3219>

Литовченко Олена Віталіївна доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, тел. (044) 455-53-38, <https://orcid.org/0000-0001-8696-9610>

Литовченко Олександр Володимирович аспірант, Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, тел. (044) 455-53-38, <https://orcid.org/0009-0000-9711-1337>

ОСОБЛИВОСТІ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З МОЛОДДЮ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ТА УКРАЇНІ

Анотація. Українська соціальна робота розвивається в умовах викликів воєнного часу, має унікальний досвід реагування на значні соціальні проблеми, зумовлені російсько-українською війною. Водночас, соціальна робота в Україні сприймає загальні принципи міжнародної соціальної роботи, досвід європейських країн у сфері соціальної роботи з молоддю.

Матеріали статті представляють результати порівняльного дослідження особливостей та актуальних проблем у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії та Україні за визначеними параметрами, зокрема: визначення молоді (вікові межі); молодіжна політика і нормативні основи; молодіжна робота; актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю.

У дослідженні використано якісну і кількісну методологію. Основними методами дослідження є такі: порівняльний аналіз зарубіжних, українських джерел із соціальної роботи, матеріалів офіційних порталів міжнародних організацій, нормативних документів, аналітичних звітів та матеріалів емпіричних досліджень; узагальнення і систематизація даних.

Результати порівняльного дослідження особливостей та актуальних проблем у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії та Україні

дозволили узагальнити: соціальна робота з молоддю є важливою галуззю в обох країнах, регламентується міжнародними та національними нормативними документами.

У соціальній роботі з молоддю в Україні і Великобританії значну роль відіграють молодіжні організації, які беруть участь у реалізації молодіжної політики. Водночас, у соціальній роботі двох країн є значні відмінності. Більш широке визначення молоді в Україні зумовлює значну специфіку соціальної роботи.

Актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю мають точки перетину, але також відмінності. Велика Британія та Україна визнають важливість соціальної роботи з молоддю, спрямовують зусилля на розв'язання актуальних проблем у цій сфері: ментальне здоров'я молоді; працевлаштування та освіта молоді; безробіття та економічні проблеми; соціальна інтеграція молоді з особливими потребами та інших вразливих груп; громадянська участь; профілактика зловживання психоактивними речовинами та інші.

Однак, конкретні прояви цих проблем і ресурси, доступні для вирішення, значно відрізняються.

Водночас, головна відмінність полягає у тому, що соціальна робота в Україні спрямована на вирішення проблем, які зумовлені російсько-українською війною.

Ключові слова: соціальна робота з молоддю у Великій Британії; соціальна робота з молоддю в Україні; молодь; підлітки; студенти; молодіжна робота; методологія; соціальна робота.

Kunytsia Tetiana Yuriivna PhD in Pedagogy, Senior Researcher, Head of the Department of Social Pedagogy and Social Work of the Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, tel.: (044) 455-53-38, Kyiv, tel.: (044) 455-53-38, <https://orcid.org/0000-0002-4084-3219>

Lytovchenko Olena Vitaliivna Doctor of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Head of the Department of Out-of-School Education of the Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, tel.: (044) 455-53-38, <https://orcid.org/0000-0001-8696-9610>

Lytovchenko Oleksandr Volodymyrovych Graduate Student of the Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, tel.: (044) 455-53-38, <https://orcid.org/0009-0000-9711-1337>

FEATURES AND CURRENT PROBLEMS IN YOUTH SOCIAL WORK IN GREAT BRITAIN AND UKRAINE

Abstract. Ukrainian social work is evolving to meet wartime challenges, gaining unique experience in responding to the acute social crises stemming from the Russian-Ukrainian war. Simultaneously, it aligns with the core principles of international social work and draws upon the established practices of European countries in the field of youth social work. This article presents the results of a comparative study of the features and current problems in youth social work in Great Britain and Ukraine. The analysis is based on defined parameters, including: the definition of youth (age limits); youth policy and regulatory frameworks; youth work; and current problems in youth social work.

The study utilizes both qualitative and quantitative methodologies. The primary research methods include: a comparative analysis of foreign and Ukrainian sources on social work, materials from official portals of international organizations, regulatory documents, analytical reports, and empirical research findings; as well as the systematization and synthesis of data.

The results of the comparative study of the features and current problems in youth social work in Great Britain and Ukraine can be summarized as follows: youth social work is a vital field in both countries, governed by international and national regulations. In the social work of both Ukraine and Great Britain, youth organizations play a significant role by participating in the implementation of youth policy. At the same time, there are considerable differences between the social work in the two countries. The broader definition of youth in Ukraine determines the specific nature of its social work.

The current problems in youth social work have areas of overlap, but also differ. Great Britain and Ukraine recognize the importance of youth social work and direct their efforts towards solving current problems in this field, such as: youth mental health; youth employment and education; unemployment and economic issues; social integration of youth with special needs and other vulnerable groups; civic participation; and prevention of substance abuse. However, the specific manifestations of these problems and the resources available to address them vary significantly. Furthermore, the main distinction is that social work in Ukraine is responding to the significant challenges caused by the Russian-Ukrainian war.

Keywords: youth social work in Great Britain; youth social work in Ukraine; youth; adolescents; students; youth work; methodology; social work.

Постановка проблеми. Українська соціальна робота розвивається в умовах викликів воєнного часу, має унікальний досвід реагування на значні

соціальні проблеми, зумовлені російсько-українською війною. Водночас, соціальна робота в Україні сприймає загальні принципи міжнародної соціальної роботи, досвід європейських країн у сфері соціальної роботи з молоддю.

Відтак актуальним є порівняльне дослідження актуальних проблем у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії (Сполученому Королівстві) та Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу дослідження становлять праці, присвячені концептуальним основам соціальної роботи в Україні (О.Безпалько, Т.Куниця, В.Панок, Н.Сейко, В.Шахрай, Т.Федорченко та інші); дослідження міжнародної соціальної роботи (М.Лукашевич, Т.Семигіна, Ж.Петрочко та інші); праці зарубіжних учених та фахівців соціальної сфери (Кетрін Кендал, Джеймс Мідглі; Тоні Тріподі та Міріам Потоцкі-Тріподі, Лін Хілі) [13].

Дослідження базується на стратегіях соціальної роботи з молоддю у Сполученому Королівстві (Positive for Youth. A new approach to cross-government policy for young people aged 13 to 19; Youth policies in the United Kingdom (England); Our ambitions for improving the life chances of young people in Scotland. National Youth Work Strategy 2014-2019; Youth Work Strategy for Wales; Children and Young People's Strategy 2020-2030; Children's Services Co-operation Act (Northern Ireland) та українських стратегіях, законах (Закони України: «Про основні засади молодіжної політики», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»; «Про соціальні послуги»; Національна молодіжна стратегія до 2030 року).

Мета статті – презентація результатів порівняльного дослідження особливостей та актуальних проблем у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії та Україні за визначеними параметрами (визначення молоді (вікові межі); молодіжна політика і нормативні основи; молодіжна робота; актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю).

Методологія дослідження. У дослідженні використано якісну і кількісну методологію. Основними методами дослідження є такі: порівняльний аналіз зарубіжних, українських джерел із соціальної роботи, матеріалів офіційних порталів міжнародних організацій, аналітичних матеріалів [9], звітів та матеріалів емпіричних досліджень [4]; вивчення нормативних документів соціальної роботи; узагальнення і систематизація даних.

Виклад основного матеріалу. Представимо результати порівняльного дослідження особливостей та актуальних проблем у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії та Україні за визначеними параметрами.

Визначення молоді (вікові межі)

Визначення молоді у Сполученому Королівстві відрізняються в усіх чотирьох країнах. Наскрізна основа молодіжної політики Positive for Youth [6] визначає *молодь* як осіб віком від 13 до 19 років. В Англії немає єдиного вікового діапазону для молодіжної політики. Шотландська національна стратегія роботи з молоддю (Our ambitions for improving the life chances of young people in Scotland. National Youth Work Strategy 2014-2019) [5] і Стратегія молодіжної роботи для Уельсу (Youth Work Strategy for Wales [7] стосуються молодих людей віком від 11 до 25 років. Стратегія дітей і молоді Північної Ірландії (Children and Young People's Strategy 2020-2030 [2] дотримується принципів співпраці служб у справах дітей (Children's Services Co-operation Act (Northern Ireland)) [3], відповідний закон визначає дітей та молодь як осіб віком до 18 років. Однак Стратегія визнає, що в політиці та наданні послуг можуть бути різні визначення дитини або молодої людини. Отже, наявні два основні визначення молоді: 13-19 років (Positive for Youth); 11-25 років (Youth Work Strategy for Wales).

В Україні *молодь* – молоді особи – особи віком від 14 до 35 років, які є громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах [11]. Національна молодіжна стратегія до 2030 року [10] спрямована на «створення можливостей для молоді, яка проживає в Україні, бути конкурентоспроможною, брати участь у житті суспільства, свідомо сприяти його подальшому розвитку». Широке визначення молоді зумовлює актуальність у такому контексті соціальної роботи з підлітками, студентами.

Молодіжна політика і нормативні основи

Соціальна робота Великої Британії та України мають спільні основи молодіжної політики, які складають основи молодіжної політики ООН, Ради Європи. Британська молодіжна рада (British Youth Council) та Національна молодіжна рада України є повноправними членами Європейського молодіжного форуму (European Youth Forum).

У Сполученому Королівстві *молодіжна політика* в першу чергу є компетенцією децентралізованих урядів. Утім у 2011 році кілька урядових департаментів опублікували загальнобританську політичну основу «Позитив для молоді»: новий підхід до міжурядової політики для молодих людей віком від 13 до 19 років» [6].

Соціальна робота з молоддю у Великій Британії спрямована на підтримку та розвиток підлітків та молоді, створення сприятливих умов для їх самореалізації та добробуту. Нормативні основи соціальної роботи у Великій Британії складають низка документів, зокрема Закон «Про дітей і соціальну роботу» (Law «On Children and Social Work»), що визначає права та обов'язки соціальних працівників, а також встановлює механізми

контролю та відповідальності. У соціальній роботі з молоддю значну роль відіграють молодіжні організації, які реалізують молодіжні програми і проекти, беруть участь у реалізації молодіжної політики.

В Україні в умовах російсько-української війни відбувається реформування молодіжної політики, зокрема ухвалено Закон України «Про основні засади молодіжної політики» [11], Національну молодіжну стратегію до 2030 року [10]. З-поміж основних викликів у розвитку молоді в Україні Національна молодіжна стратегія до 2030 року визначає: «демографічні зміни, що відбуваються в Україні»; «виклики у сфері національної безпеки, брак особистої безпеки»; «збройна агресія російської федерації» (російсько-українська війна). У сфері соціальної роботи у такому контексті чинними є Закони України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» [12], «Про соціальні послуги».

Молодіжна робота

У Великобританії *молодіжна робота* є офіційно визнаною професією. Національні професійні стандарти молодіжної роботи (Youth Work National Occupational Standards, 2019) діють по всій Великобританії, що визначає спільні підходи, водночас, дозволяє врахувати відмінності між чотирма країнами в їхньому підході до роботи з молоддю. В Англії Національне молодіжне агентство (National Youth Agency) є національним органом з роботи з молоддю та професійним статутним регулюючим органом. Агенство встановлює національні рамки для молодіжної роботи та кваліфікацій для молодіжної роботи, розрізняючи молодих працівників та професійних молодіжних працівників. У Шотландії YouthLink Scotland є національним агентством з роботи з молоддю, яке виконує функції представництва понад 100 молодіжних організацій, співпрацює з урядом у питаннях політики та самостійно проводить дослідження. У Північній Ірландії роботу з молоддю висвітлює Департамент освіти та програмний документ «Пріоритети для молоді: покращення життя молоді через роботу з молоддю» (Priorities for Youth. Improving Young People's Lives through Youth Work). В Уельсі Стратегія роботи з молоддю для Уельсу (Youth Work Strategy for Wales) є основним політичним документом щодо роботи з молоддю.

В Україні відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» [11], *молодіжна робота* визначається як «діяльність, спрямована на залучення дітей та молоді до суспільного життя, що здійснюється дітьми та молоддю, разом з дітьми та молоддю або в інтересах дітей та молоді за допомогою інструментів спільного прийняття рішень». У 2014 році Міністерство молоді та спорту України започаткувало Програму підготовки молодіжних працівників. Програма підготовки молодіжних працівників продовжує діяти в умовах російсько-української війни. У 2023

році Національним агенством кваліфікацій затверджений професійний стандарт за професією «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)».

Актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю

На основі аналізу теоретичних публікацій, матеріалів офіційних організацій (міжнародних і національних), аналітичних звітів та емпіричних досліджень, матеріалів соціальних мереж тощо можливо узагальнити актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю у Великобританії та Україні у порівняльному контексті.

Отже, у Великобританії соціальна робота з молоддю спрямована на попередження і розв'язання таких проблем:

1. Ментальне здоров'я: зростання рівня тривоги, депресії та інших проблем психічного здоров'я серед молоді.
2. Працевлаштування та освіта: занепокоєння щодо безробіття серед молоді, нерівності в освіті та наслідків підвищення плати за навчання в університетах.
3. Надзвичайні ситуації: терористичні загрози, стихійні лиха тощо.
4. Цифрова безпека: боротьба з онлайн-залякуванням, експлуатацією та впливом соціальних мереж на добробут молодих людей.
5. Громадянська участь молоді.
6. Зловживання психоактивними речовинами: боротьба зі зловживанням наркотиками та алкоголем серед молоді.
7. Насильство серед молоді та участь у злочинних формуваннях.
8. Сексуальна експлуатація дітей: вирішення проблем грумінгу та експлуатації, включаючи ризики в Інтернеті.
9. Соціальна інтеграція маргіналізованих груп, проблеми мігрантів.
10. Бездомність, бідність та незахищеність серед молоді.
11. Підтримка молодих людей, які виходять з-під опіки.

Актуальними у контексті дослідження є матеріали опитування британської молоді «Next Generation 2024» [4].

Комплексний звіт розглядає різноманітний досвід, ставлення та виклики, з якими стикається молодь у Великій Британії. Структура звіту складається з п'яти розділів:

1. Глобальні перспективи після виходу Великої Британії з ЄС.
2. Стійкість та адаптація молоді у Великій Британії, що змінюється.
3. Освіта: подолання розриву між навчанням та життям.
4. Ідентичність та самовираження: культура, мистецтво та соціальна згуртованість.
5. Голоси за зміни: політична залученість та представництво.

Вартим уваги є наступний аспект опитування британської молоді, представлений у звіті: «Індивідуальне та спільне майбутнє: контрастні

рівні оптимізму», що мав на меті дослідити, якою мірою оптимістично молодь дивиться на різні аспекти майбутнього.

У відповідях на запитання «Наскільки оптимістично ви дивитесь на майбутнє?» респонденти висловили вищий рівень оптимізму щодо своїх особистих перспектив порівняно з більш широкими суспільними результатами (майбутнє країни, майбутнє світової спільноти). Молоді люди були більш оптимістичними щодо власної майбутньої кар'єри (65%) та майбутньої якості життя (64%). Однак, розглядаючи колективне майбутнє, рівень оптимізму знижувався. Трохи більше половини (51%) були оптимістичними щодо майбутнього Великої Британії, тоді як 44% були оптимістичними щодо майбутнього світової спільноти [4].

В Україні соціальні працівники, які працюють з молоддю, стикаються з багатьма проблемами, які значною мірою є дотичними до тих, які існують у Сполученому Королівстві та інших країнах Європи. Водночас, найбільші виклики для молодих українців зумовлює російсько-українська війна. Узагальнено наступні актуальні проблеми:

1. Воєнний стан, вплив російсько-української війни: підтримка молодих людей, які постраждали від війни, включно з внутрішньо переміщеною молоддю; служба у війську; порушення здоров'я внаслідок участі у бойових діях; реабілітація та реінтеграція ветеранів/ветеранок; підтримка військових та їхніх родин та інші.

2. Економічні виклики: економічна нестабільність та економічна міграція; виклики для внутрішньо переміщеної молоді (відсутність житла, роботи тощо).

3. Працевлаштування та освіта: адаптація до нових освітніх стандартів та доступ до якісної освіти; високий рівень безробіття серед молоді.

4. Ментальне здоров'я: зростання рівня тривоги, депресії та інше.

5. Профілактика зловживання психоактивними речовинами.

6. Громадянська участь: заохочення участі молоді в демократичних процесах і громадянському суспільстві.

7. Інклюзія, соціальна інтеграція маргіналізованих груп, підтримка молодих людей з обмеженими можливостями.

8. Торгівля людьми: запобігання експлуатації та підтримка жертв.

Висновки. Отже, результати порівняльного дослідження особливостей та актуальних проблем у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії та Україні за визначеними параметрами (визначення молоді (вікові межі); молодіжна політика і нормативні основи; молодіжна робота; актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю) дозволили сформулювати такі висновки:

1. Відмінності у визначенні (вікові межі) молоді: в Україні визначення молоді є більш чітким: молодь - особи віком *від 14 до 35 років* [11]; у Сполученому Королівстві визначення молоді відрізняється у Англії, Шотландії, Північній Ірландії та Уельсі, де діють різні стратегії молодіжної політики. Загалом молодь у Великій Британії: *особи віком від 13 до 19 років* (Positive for Youth, 2011) / *особи віком від 11 до 25 років* (Youth Work Strategy for Wales, 2019). Утім, стратегії припускають, що в політиці та наданні послуг можуть бути інші визначення молоді людини.

2. Спільні основи молодіжної політики Великої Британії та України, які складають основи молодіжної політики ООН, Ради Європи. Зокрема, Британська молодіжна рада (British Youth Council) та Національна молодіжна рада України є повноправними членами Європейського молодіжного форуму (European Youth Forum) [1], беруть участь у проектах Ради Європи, сприймають європейські цінності. Утім, відмінні риси молодіжної політики також наявні, що відбито у національних молодіжних стратегіях.

3. Молодіжна робота. У Великобританії та в Україні робота з молоддю є офіційно визнаною професією; країни мають національні професійні стандарти молодіжної роботи (Youth Work National Occupational Standards (2019) та професійний стандарт «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)» (2023); у Великобританії також діють молодіжні агенства, департменти освіти, стратегії по роботі з молоддю у кожній країні (Англії, Шотландії, Північній Ірландії та Уельсі). В Україні, водночас, молодіжна робота регламентується Законом України «Про основні засади молодіжної політики» (2021) [11].

4. Актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю мають точки перетину, але також відмінності. Велика Британія та Україна визнають важливість соціальної роботи з молоддю, спрямовують зусилля на розв'язання актуальних проблем у цій сфері: ментальне здоров'я молоді; працевлаштування та освіта молоді; безробіття та економічні проблеми; соціальна інтеграція молоді з особливими потребами та інших вразливих груп; громадянська участь; профілактика зловживання психоактивними речовинами та інші. Обидві країни вбачають перспективи у профілактичній роботі, розширення участі молоді в процесах прийняття рішень, а також продовження зусиль для вирішення нових проблем, таких як цифрова безпека та інші. Однак, конкретні прояви цих проблем і ресурси, доступні для вирішення, значно відрізняються. Більш широке визначення молоді в Україні також зумовлює значну специфіку соціальної роботи. Водночас, головна відмінність полягає у тому, що соціальна робота в Україні надає відповіді на значні виклики, зумовлені російсько-українською війною.

Стаття не висвітлює таку багатоаспектну проблему, як соціальна робота з молоддю у Великій Британії та Україні, повною мірою, презентує окремі результати порівняльного дослідження.

Література:

1. European Youth Forum. URL: <https://www.youthforum.org/>
2. Children and Young People's Strategy 2020-2030. URL : <https://www.education-ni.gov.uk/sites/default/files/publications/education/final-executive-children-and-young-people%27s-strategy-2020-2030.pdf>
3. Children's Services Co-operation Act (Northern Ireland). URL : <https://www.legislation.gov.uk/nia/2015/10/contents/enacted>
4. Next Generation. (2024). British Council.
5. Our ambitions for improving the life chances of young people in Scotland. National Youth Work Strategy 2014-2019. URL : <https://www.youthlink.scot/wp-content/uploads/2023/02/National-Youth-Work-Strategy-2014-2019.pdf>
6. Positive for Youth. A new approach to cross-government policy for young people aged 13 to 19. URL : https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/175496/DFE-00133-2011.pdf
7. Youth Work Strategy for Wales. URL : <https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2019-06/youth-work-strategy-for-wales.pdf>
8. Youth policies in the United Kingdom (England). Youth Wiki national description. URL : https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-06/UK_England_2019.pdf
9. Youth Policy Labs. URL : <https://www.youthpolicy.org/imprint>
10. Національна молодіжна стратегія до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>
11. Про основні засади молодіжної політики. Закон України. 1414-IX. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>
12. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю. Закон України. 2558-III. 2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
13. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.

References:

1. European Youth Forum. URL: <https://www.youthforum.org/>
2. Children and Young People's Strategy 2020-2030. URL: <https://www.education-ni.gov.uk/sites/default/files/publications/education/final-executive-children-and-young-people%27s-strategy-2020-2030.pdf>
3. Children's Services Co-operation Act (Northern Ireland). URL: <https://www.legislation.gov.uk/nia/2015/10/contents/enacted>
4. Next Generation. (2024). British Council.
5. Our ambitions for improving the life chances of young people in Scotland. National Youth Work Strategy 2014-2019. URL: <https://www.youthlink.scot/wp-content/uploads/2023/02/National-Youth-Work-Strategy-2014-2019.pdf>
6. Positive for Youth. A new approach to cross-government policy for young people aged 13 to 19. URL : https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/175496/DFE-00133-2011.pdf

7. Youth Work Strategy for Wales. URL : <https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2019-06/youth-work-strategy-for-wales.pdf>
8. Youth policies in the United Kingdom (England). Youth Wiki national description. URL : https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/sites/default/files/2021-06/UK_England_2019.pdf
9. Youth Policy Labs. URL: <https://www.youthpolicy.org/imprint>
10. *Natsional'na molodizhna stratehiya do 2030 roku*. [National youth strategy until 2030]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>
11. *Pro osnovni zasady molodizhnoyi polityky*. [About the main principles of youth policy]. Law of Ukraine. 1414-IX. 2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>
12. *Pro sotsial'nu robotu z sim'yamy, dit'my ta moloddyu*. [About social work with families, children and youth]. Law of Ukraine. 2558-III. 2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
13. Semigina T. (2021). *Mignarodna socialna robota: prioritetu ta standarti*. [International social work: priorities and standards]. Kyiv : Academia praci, socialnih vidnosin i tourism. 175 p. [in Ukrainian]